

KARTA PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1) Nazwa przedmiotu:

Psychofizjologia widzenia

2) Prowadzący przedmiot:

dr hab. Robert Bartel

3) Kod przedmiotu:

kierunek – forma – tryb – nazwa przedmiotu – rodzaj zajęć – semestr/y ...

G_GP – NST – 1st – Psy_widz – W – 1, 2

4) Kierunek, zakres:

GRAFIKA, Grafika projektowa

5) Wydział:

Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej

6) Forma (*stacjonarne ST, niestacjonarne NST*):

niestacjonarne

7) Profil (*ogólnoakademicki / praktyczny*):

ogólnoakademicki

8) Tryb (*I stopnia licencjackie, II stopnia magisterskie, jednolite magisterskie, III stopnia doktoranckie, podyplomowe*):

1 stopnia, licencjackie

9) Nazwa jednostki uczelnianej realizującej przedmiot (*wydział / zakład języków*)

obcych):

Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej,

II. Informacje o przedmiocie

1) Semestr/y

1, 2,

2) Liczba punktów ECTS

4

3) Poziom przedmiotu (*podstawowy / średniozaawansowany / zaawansowany*)

podstawowy

4) Grupa treści, do której należy przedmiot (*ogólnouczelniane teoretyczne główne / ogólnouczelniane teoretyczne uzupełniające / ogólnouczelniane praktyczne główne / ogólnouczelniane praktyczne uzupełniające / kierunkowe teoretyczne główne / kierunkowe teoretyczne uzupełniające / kierunkowe praktyczne główne / kierunkowe praktyczne uzupełniające*):

Przedmioty ogólnouczelniane teoretyczne główne

5) Typ przedmiotu (*obowiązkowy, fakultatywny, nadobowiązkowy*)

obowiązkowy

6) Język/i wykładowy/e

polski

III. Forma zajęć

1) Forma zajęć

wykład W

2) Liczba godzin w semestrze (rozpisać wszystkie semestry w cyklu kształcenia)

1 – 18 godz.

2 – 18 godz.

3) Liczba godzin w tygodniu (rozpisać wszystkie semestry w cyklu kształcenia)

1 – 1,5 godz.

2 – 1,5 godz.

IV. Wymagania wstępne

1. Zaliczone przedmioty: –

V. Cele, treści merytoryczne, metody dydaktyczne, efekty uczenia się i ich weryfikacja

1) Cel przedmiotu (odpowiadający uzyskiwanym przedmiotowym efektom uczenia się):

KOD CELU PRZEDMIOTOWEGO	TREŚĆ	KOD SPEŁNIANEGO EFEKTU PRZEDMIOTOWEGO
C_01	Wykłady mają na celu zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi fizjologii i psychologii człowieka w procesie spostrzegania oraz ich znaczeniu dla odbioru i konstruowania przekazu wizualnego. Zasadniczym celem jest uzyskanie przez studentów podstawowej wiedzy niezbędnej dla realizacji zadań związanych z efektywnym przygotowywaniem komunikatów medialnych z uwzględnieniem aspektów procesów recepcji, specyfiki tematu, postaw odbiorcy i wartości artystycznych przekazu.	P_W01
C_02	Przekazanie zaawansowanej wiedzy z zakresu interpretacji bodźców wizualnych (naturalnych i artystycznych), praw organizacji percepcyjnej. Zasady tworzenia przekazu wizualnego w świetle badań nad procesami uwagi, uczenia się i pamięci oraz emocje i motywacja w przekazie wizualnym. Zapoznanie studentów z najważniejszą wiedzą i źródłami bibliograficznymi dotyczącymi szeroko rozumianych zagadnień związanych z psychofizjologią widzenia, z wybranymi przykładami (pokazy slajdów i filmów) dotyczącymi omawianych zagadnień oraz rozbudzanie postawy ciekawości i otwartości poznawczej	P_U01
C_03	Przekazanie zaawansowanych kompetencji wyrażania opinii i komentowania zagadnień z zakresu posiadanej wiedzy i odbieranych treści	P_K01

2) Treści merytoryczne przedmiotu:

- Miejsce i sposób powstawania wrażeń zmysłowych. Skale psychofizyczne
- Budowa i funkcjonowanie analizatora wzrokowego
- Wrażliwość spektralna na różne długości fali świetlnej. Zjawiska adaptacji, kontrastu, sensybilizacji, synestezji i asocjacji, pola i strefy widzenia
- Progi zmysłowe i ich rodzaje. Interpretacja bodźców
- Zmiany ilości i natężenia bodźców oraz zjawiska im towarzyszące. Próg różnicy i skalowanie wrażeń 3
- Podstawowe prawa optyki i ich wykorzystanie w praktyce
- Zniekształcenia obrazu wizualnego w środowisku optycznym oka i w urządzeniach optycznych
- Źródła światła i jednostki fotometryczne
- Procesy i klasyczne teorie spostrzegania-
- Interpretacja bodźców wizualnych i prawa organizacji percepcyjnej. Współczesna teoria spostrzegania
- Zasady tworzenia przekazu wizualnego w świetle badań nad procesami uwagi, uczenia się i pamięci
- Emocje i motywacja w przekazie wizualnym
- Podstawowe zagadnienia z zakresu barwy. Rodzaje i sposoby mieszania kolorów
- Podział barw oraz rodzaje powierzchni i sposoby ich przekształcania za pomocą światła
- Zjawiska: kontrastu następczego i symultanicznego, kontrastu brzegowego, indukcji barwnej i irradiacji oraz wykorzystanie ich w działaniach praktycznych
- Stare i nowe systemy barw. Wady widzenia barwnego
- Stałość widzenia barw chromatycznych i achromatycznych. Oddziaływanie barw na człowieka
- Symbolika i preferencje barw
- Klasyfikacja i podział złudzeń wizualnych. Praktyczne spożytkowanie iluzji kształtu i wielkości
- Jednooczne wyznaczniki przestrzeni na płaszczyźnie i rodzaje perspektywy
- Rozmieszczenie światel i cieni oraz praktyczne spożytkowanie iluzji przestrzeni.
- Obuoczne wyznaczniki przestrzeni i podstawowe zagadnienia stereoskopii.
- Praktyczne spożytkowanie iluzji kontrastu i barwy.
- Przestrzenne działanie barw i wizualne złudzenia fantomowe.
- Klasyfikacja ruchów oczu. Ruch rzeczywisty i pozorny.
- Iluzje ruchu. Iluzje ruchu wywołane różnicami jasności, tonu i nasycenia barwy.
- Typologia złudzeń wieloznacznych. Przykłady zastosowania sylwetek i figur alternatywnych
- Przykłady zastosowania figur niemożliwych w sztuce i reklamie
- Podstawowe zagadnienia semantyki wizualnej. Rozróżnienie pomiędzy znakiem i symbolem
- Klasyfikacja, zasady tworzenia i wprowadzania znaków w obieg społeczny. Rodzaje oznaczeń.

3) Metody dydaktyczne:

Na metody dydaktyczne składają wykłady z prezentacją multimedialną i krótkimi filmami z zakresu przedmiotu.

4) Kierunkowe efekty uczenia się (KEU) *(spełniane przez przedmiot, należy uzupełnić tabelę dla semestrów, w których występuje przedmiot):*

KOD KEU	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DO SEMESTRÓW (ZAZNACZYĆ X)									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
WIEDZA zna i rozumie:											
K_W01	w zaawansowanym stopniu - wybrane zagadnienia z obszaru sztuki oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi	X	X								

UMIEJĘTNOŚCI potrafi:											
K_U06	w sposób zrozumiały posługiwać się specjalistyczną terminologią z zakresu sztuk plastycznych	X	X								
KOMPETENCJE SPOŁECZNE jest gotów do:											
K_K01	krytycznej postawy wobec posiadanej wiedzy i odbieranych treści		X								

5) Przedmiotowe efekty uczenia się (PEU) i metody ich weryfikacji:

KOD PEU	OPIS PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DO KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DO SEMESTRÓW (ZAZNACZYĆ X)									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
WIEDZA zna i rozumie:												
P_W01	w zaawansowanym stopniu - wybrane zagadnienia z zakresu psychofizjologii percepcji oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi	K_W01	X	X								
UMIEJĘTNOŚCI potrafi:												
P_U01	w sposób zrozumiały posługiwać się specjalistyczną terminologią związaną z fizjologią i psychologią człowieka w procesie spostrzegania i zna praktyczne metody jej zastosowania oraz posiada umiejętności kreowania	K_U06	X	X								

	komunikatów medialnych i wypowiedzi artystycznej z uwzględnieniem aspektów i procesów oddziaływujących na odbiorcę.													
KOMPETENCJE SPOŁECZNE jest gotów do:														
P_K01	krytycznej postawy wobec posiadanej wiedzy i odbieranych treści	K_K01		X										

KOD PEU	SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENY	METODA WERYFIKACJI
P_W01	Ocenie podlega wiedza z psychofizjologii widzenia niezbędna dla realizacji zadań związanych z efektywnym przygotowywaniem komunikatów medialnych z uwzględnieniem aspektów procesów recepcji, specyfiki tematu, postaw odbiorcy i wartości artystycznych przekazu.	Kolokwium zaliczeniowe, a na zakończenie przedmiotu egzamin
P_U01	Ocenie podlega umiejętność posługiwania się specjalistyczną terminologią i znajomość praktycznych metod jej zastosowania	Kolokwium zaliczeniowe, a na zakończenie przedmiotu egzamin
P_K01	Ocenie podlega kompetencja wyrażania opinii i komentowania zagadnień z zakresu posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Kolokwium zaliczeniowe, a na zakończenie przedmiotu egzamin

VI. Forma i warunki zaliczenia, kryteria oceny

- Forma zaliczenia:** semestr 1; zaliczenie z oceną, semestr 2; egzamin
- Warunki zaliczenia z oceną wg skali stosowanej na UAP**

ocena celujący (5,5) – obecność studenta na zajęciach oraz wzorowa aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosemiesestralnych przeglądów prac;

ocena bardzo dobry (5,0) – obecność studenta na zajęciach oraz bardzo dobra aktywność (aktywność na zajęciach, realizacja i rozumienie zadań, śródsesemestralne i końcowosemiesestralne przeglądy prac,;

ocena dobry plus (4,5) – obecność studenta na zajęciach oraz dobra aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosemiesestralnych przeglądów prac,;

ocena dobry (4,0) – obecność studenta na zajęciach, zadowalająca aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosemiesestralnych przeglądów prac;

ocena dostateczny plus (3,5) – obecność studenta na zajęciach i przeciętna aktywność (aktywność na

razem	50	50									100
--------------	-----------	-----------	--	--	--	--	--	--	--	--	------------

B. punkty ECTS*	sem I h	sem II h	sem III h	sem IV h	sem V h	sem VI h	sem VII h	sem VIII h	sem IX h	sem X h	razem h
zajęcia z udziałem nauczyciela akademickiego	1	1									2
zajęcia bez udziału nauczyciela akademickiego	1	1									2
razem	2	2									4

* 1 punkt ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta

VIII. Spis zalecanych lektur

1) Wykaz lektur podstawowych

Konspekty z wykładów, które w formie elektronicznej studenci otrzymają pod koniec każdego semestru.

Mączyńska-Frydryszek, A., Jaskólska-Klaus, M., Maruszewski, T., (2002).
Psychofizjologia widzenia. Poznań: Wyd.ASP.

2) Wykaz lektur uzupełniających

Arnheim, R. (1982). Sztuka i percepcja wzrokowa. Warszawa: WaiF. Barthes, R., (1996)
Światło obrazu, Warszawa: KR. Berger, J. (1997).
Sposoby widzenia. Poznań: Rebis. Berger, J. (1999).
O patrzeniu: Fundacja Aletheia. Boehm G. (2014).
O obrazach i patrzeniu. Antologia tekstów. Kraków: Wydawnictwo Towarzystwa Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS. Bourriad, N., (2012).
Estetyka relacyjna. Kraków: MocaK, Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie. Bryl, M., Juskiewicz, P., Piotrowski, P., Suchocki, W. (2009).
Antologia przekładów „Artium Quaestiones”. Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Carter, R. (1999).
Tajemniczy świat umysłu. Poznań: Atena. Deręgowski, J. (1990).
Oko i obraz., Warszawa: PWN. Doliński D. (2003).

Psychologiczne mechanizmy reklamy, Gdańsk: GWP. Droscher, V.B. (1971).
Świat zmysłów., Warszawa: WP. Dziarnowska W., Klawiter A. (2007),
Mózg i jego umysł. Poznań: Zysk i S-ka, s.320-413. Falkowski A., Tyszka T. (2002).
Psychologia zachowań konsumenckich. Gdańsk: GWP. Gadamer, H. – G. (1993).
Aktualność piękna. Warszawa: Oficyna Naukowa. Gombrich, E. (1981).
Sztuka i złudzenie., Warszawa: PIW. Hochberg, J.E. (1970).
Percepcja. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, s, 129-283. Itten, J. (2015).
Sztuka barwy. Kraków: d2d.pl Klawiter (red.).
Formy aktywności umysłu. Tom 1: Emocje percepcja, świadomość. Część II
Percepcja: motoryka, rozdwojenie, uprzedmiotowienie. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, s, 129-283. Konarski, S. (1982).
Światło i barwa. Warszawa: PWN. Kopaliński, W. (1985).
Słownik mitów i tradycji kultury. Warszawa: PIW. Kotula A., Krakowski P. (1981).
Malarstwo, rzeźba, architektura. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Le Grand, Y. (1982).
Oczy i widzenie. Warszawa: PWN. Lindsay, P.H., Norman, D.A., (1984).
Procesy przetwarzania informacji u człowieka. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, s, 129-283. Lurker, M. (1985).
Przesłanie symboli. Kraków: ZNAK. Markiewicz P., Przybysz P. (2007).
Neuroestetyczne aspekty komunikacji wizualnej. (W) Francuz P. (red.)
Obrazy w umyśle. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 111-148.
Maruszewski, T. (2001).
Psychologia poznania. Gdańsk: GWP, tylko percepcja wzrokowa. Mitchel W. J. T. (2015).
Czego chcą obrazy. Warszawa: Wydawnictwo Narodowe Centrum Kultury.
Młodkowski, J. (1998).
Aktywność wizualna człowieka. Warszawa: PWN. Skliar, A., Regulier C., Chamontin C., (1998).
Wielkie kultury świata. Warszawa: Wydawnictwo Muza SA. Stoichita, V. I. (1999).
Ustanowienie obrazu. Gdańsk: Wydawnictwo Słowo/Obraz/Terytoria. Strelau, J. (2000).
Psychologia. Podręcznik akademicki. Gdańsk: GWP, tylko percepcja wzrokowa. Strzemiński W. (1969).
Teoria widzenia. Kraków: Wydawnictwo Literackie. Wallis, M., (2004).
Wybór pism estetycznych. Kraków: Wydawnictwo Towarzystwa Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS

AUTOR OPRACOWANIA

dr hab. Robert Bartel